

Vlaams
Parlement

ingediend op **1737** (2018-2019) – Nr. 1
26 oktober 2018 (2018-2019)

Beleidsbrief

Beleidsbrief Sociale Economie
2018-2019

ingediend door viceminister-president Liesbeth Homans

INHOUD

I.	Inhoudstafel	2
II.	Lijst met afkortingen	3
III.	Managementsamenvatting.....	4
IV.	Inleiding	5
V.	Strategische en operationele doelstellingen.....	7
1.	Strategische doelstelling: Iedereen aan het werk/Iedereen participeert.....	7
1.1.	OD Collectieve inschakeling in een reguliere context	7
1.2.	OD Tijdelijke competentieversterkende trajecten met een lokale inslag.....	8
1.3.	OD Zoveel mogelijk kansen creëren door doorstroom	9
1.3.1.	Doorstroom naar de reguliere economie	9
1.3.2.	Doorstroomgerichte arbeidszorg naar tewerkstelling binnen sociale economie.....	10
1.4.	OD De bevoegdheden van de zesde staatshervorming inbedden in het Vlaams beleid	11
1.4.1.	De middelen van het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige gemeenschap betreffende de Meerwaarden-economie	11
1.4.2.	Sociale inschakelingseconomie (SINE).....	11
1.4.3.	Inbedding gesco-middelen.....	12
2.	Strategische doelstelling: Lokaal maatschappelijk surplus realiseren.....	12
2.1.	OD Klaverbladen lokale diensteneconomie	12
2.2.	OD Ondersteuning van de lokale regierol	12
3.	Strategische doelstelling: Investeren in een duurzame toekomst voor Vlaanderen	13
3.1.	OD Toegevoegde waarde creëren door duurzaam ondernemerschap	13
3.1.1.	Sociaal ondernemerschap alle kansen geven	13
3.1.2.	Maatschappelijke meerwaarde realiseren door coöperatief ondernemen.....	15
3.2.	OD Duurzaam ondernemerschap bevorderen bij besturen	16
3.3.	OD Ondernemers ondersteunen om het competitief voordeel van MVO te benutten	16
3.3.1.	Ondernemers met één stem benaderen	16
3.3.2.	Een sectorale benadering als katalysator voor duurzaam ondernemerschap	17
3.3.3.	MVO Vlaanderen blijft dé referentie op vlak van duurzaam ondernemerschap	17
	Bijlagen	19

II. LIJST MET AFKORTINGEN

BBC	Beheers- en beleidscyclus
BVR	Besluit Vlaamse Regering
BW	Beschutte Werkplaatsen
ESF	Europees Sociaal Fonds
IAO	Internationale Arbeidsorganisatie
ICF	International Classification of Functioning, Disability and Health
LDE	Lokale Diensteneconomie
MB	Ministerieel Besluit
MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
NEC	Normaal Economisch Circuit
NMBS	Nationale Maatschappij de Belgische Spoorwegen
NWWZ	Niet werkende werkzoekenden
OCMW	Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn
OD	Operationele Doelstelling
PMAH	Personen met een Arbeidshandicap
PMV	Participatiemaatschappij Vlaanderen
POD MI	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SDG's	Strategic Development Goals
SEC	Sociaal-economisch Circuit
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SIFO	Sociaal Investeringsfonds
SINE	Sociale Inschakelingseconomie
SW	Sociale Werkplaatsen
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord
VTE	Voltijds Equivalent
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WSE	Werk en Sociale Economie

III. MANAGEMENTSAMENVATTING

Ik wil met mijn beleid inzake sociale economie werkenden en werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt en die kampen met problematieken die tewerkstelling in het normaal economisch circuit onmogelijk maken, verder ondersteunen zodat ook zij ten volle kunnen participeren aan de samenleving. Werk hebben biedt nog steeds de beste garantie tegen sociale uitsluiting en armoede.

Deze legislatuur werd voor de sociale en beschutte werkplaatsen al een groeipad van 690 VTE's (plus 65 VTE begeleiders) gerealiseerd en van 402 VTE's (plus 15,5 VTE begeleiders) voor de lokale diensteneconomie. Ook het komende beleidsjaar wil ik verder investeren in bijkomende tewerkstelling in de sociale economie. Ik investeer daarom in een nieuw bijkomend groeipad van 10 miljoen euro.

Op 1 januari 2019 treedt de nieuwe maatwerkregelgeving in voege. In het voorbereidingswerk is de laatste rechte lijn ingezet. De werkplaatsen werden goed geïnformeerd en voorbereid.

Ik werk verder aan de hervorming van de SINE-maatregel en het vorm geven van Individueel Maatwerk.

Om het aanbod aan plaatsen binnen de sociale economie zo optimaal mogelijk in te vullen, zet ik verder in op doorstroom. Het aantal doorstroomtrajecten binnen de ESF-oproepen rond doorstroom zal het komende jaar op kruissnelheid komen.

Met betrekking tot de lokale regierol op het vlak van sociale economie tref ik de nodige voorbereidingen om voor de komende beleids- en beheerscyclus de lokale besturen te informeren over de subsidies die ze kunnen verkrijgen ter ondersteuning van hun regierol.

Om de ondersteuning aan de sociale economie verder vorm te geven, werden de noden en verwachtingen vanuit de sector bevraagd en werd de impact van een aantal strategische trends onderzocht.

Ik ondersteunde de sociale-economiebedrijven bij investeringen in werkbaar werk en duurzame mobiliteit, en met leningen voor hernieuwbare energie. Startende en innovatieve sociale ondernemers werden ondersteund via een subsidieoproep en voor startende ondernemers werd ook een intensief begeleidingstraject opgezet.

Daarnaast werd de website socialeconomie.be vernieuwd.

Ik blijf duurzaam ondernemerschap ondersteunen en de principes van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen promoten. Het pilootproject rond de controle op de naleving van de IAO-conventies bij de aankoop van textiel bij besturen loopt verder. Ik blijf inzetten op de mainstreaming van het duurzaamheidsconcept binnen de Vlaamse overheid en op de verdere bekendmaking van de activiteiten van MVO Vlaanderen bij andere overheidsdiensten. Ik zet verder in op het stimuleren van duurzaam ondernemerschap via de sectoren, onder meer door middel van de verdere uitrol van de vormingsreeks Traject MVO. Ik investeer in de verdere ontwikkeling en uitrol van de Sustatool, een integrale duurzaamheidstool voor KMO's en lokale besturen, die ook online zijn plek krijgt en waarop de mvo-scan wordt afgestemd.

IV. INLEIDING

Het blijft de ambitie van de Vlaamse Regering om zoveel mogelijk mensen de kans te geven om voluit te participeren aan de samenleving. Met mijn beleid rond sociale economie wil ik zoveel mogelijk mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt de kans geven om professioneel te groeien. Door te investeren in werkkansen voor deze mensen draag ik vanuit mijn bevoegdheid sociale economie ook bij aan het Vlaams actieplan armoedebestrijding. Werk hebben biedt immers nog steeds de beste garantie om niet in armoede te belanden.

Het voorbije jaar heb ik opnieuw, samen met heel wat partners, sterk ingezet op de werkzaamheden in het kader van maatwerk bij collectieve inschakeling en lokale diensteneconomie.

Voor Collectief Maatwerk hebben we de laatste rechte lijn richting de nieuwe regelgeving ingezet. Daarbij hebben we veel aandacht gegeven aan het informeren en voorbereiden van de sector, via infosessies, een uitgebreide technische handleiding en financiële simulaties. Op een event voor de sociale economie eind november 2018 zal ik samen met de sector vooruit kijken naar de start van maatwerk.

Met het bijkomende groeipad dat ik het afgelopen jaar realiseerde binnen de sociale economie, bracht ik het totale groeipad tijdens deze regeerperiode voor de sociale en beschutte werkplaatsen op 690 VTE's (plus 65 VTE begeleiders) en voor de lokale diensteneconomie op 402 VTE's (plus 15,5 VTE begeleiders). Ook de gescoregularisatiepremie zette ik hiervoor integraal in. Ook het komende beleidsjaar wil ik verder investeren in bijkomende tewerkstelling in de sociale economie door middel van een nieuw groeipad van 10 miljoen euro.

Ik investeerde verder in werkkansen voor doelgroepwerknemers door net als vorig jaar middelen vrij te maken om beschutte en sociale werkplaatsen te ondersteunen in het duurzaam investeren in aangepaste werkomgevingen. Ook in 2019 maak ik hiervoor extra middelen vrij.

Een eerste stap in de gelijkschakeling tussen sociale en beschutte werkplaatsen is inmiddels gezet met de gelijkschakeling van de arbeidsrechtelijke kaders, die deel uitmaakte van het vijfde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA5).

Het blijft mijn betrachting om zoveel mogelijk mensen te laten doorgroeien naar werk in het reguliere arbeidscircuit. Zo blijf ik zoeken naar inclusie- en doorstroombevorderende maatregelen en wil ik verder bouwen aan de brug tussen de sociale en reguliere economie. Een 40-tal ondernemingen (of consortia) verkregen inmiddels een mandaat om aan doorstroombegeleiding te doen. De gemandateerden die intekenden op de ESF-oproepen rond doorstroom, kunnen doorstroomtrajecten opstarten. De doorstroombegeleidingen zullen het komende jaar op kruissnelheid komen.

Het afgelopen jaar werd ook geëxperimenteerd met doorstroom in proeftuinen. Binnen een aantal sectoren werden de tewerkstellingskansen voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in kaart gebracht.

Met de oproep 'activerende arbeidszorg' werd een eerste stap gezet richting een nieuw, overkoepelend regelgeving voor arbeidszorg in de sociale economie.

De hervorming van de SINE-maatregel werd verder voorbereid en overlegd met de stakeholders.

Met betrekking tot de lokale regierol op het vlak van sociale economie tref ik de nodige voorbereidingen om voor de komende beleids- en beheerscyclus de lokale besturen te informeren over de subsidies die ze kunnen verkrijgen ter ondersteuning van hun regierol.

Ik zet ook verder in op de professionalisering van de sociale economie door een ondersteuningsaanbod op maat van de noden van de ondernemingen. Zo wil ik het ondernemerschap in de sociale economie versterken en de tewerkstellingsmogelijkheden van doelgroepmedewerkers diversifiëren.

Om de ondersteuning aan de sociale economie verder vorm te geven, werden de noden en verwachtingen vanuit de sector bevestigd en werd de impact van een aantal strategische trends onderzocht. Ik ondersteunde daarnaast via concrete oproepen startende sociale ondernemers en innovatie binnen bestaande sociale ondernemingen. Met deze oproepen wil ik enerzijds een duwtje in de rug geven aan startende sociale ondernemers die de inschakeling van werkzoekenden, kansengroepen en doelgroepmedewerkers beogen en anderzijds de sociale-economiebedrijven ondersteunen om een innovatieve dienstverlening en/of vernieuwende producten uit te werken. Starters kunnen zich ook intensief laten begeleiden bij het uitwerken van hun ondernemingsplan. Ik ondersteunde de sociale-economiebedrijven ook bij investeringen in werkbaar werk en duurzame mobiliteit, en met leningen voor hernieuwbare energie. De ondersteuningsinitiatieven worden ontsloten op de vernieuwde website socialeconomie.be.

Ik blijf duurzaam ondernemerschap ondersteunen en de principes van Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen promoten. Het pilootproject rond de controle op de naleving van de IAO-conventies bij de aankoop van textiel bij besturen loopt verder. Ik blijf inzetten op de mainstreaming van het duurzaamheidsconcept binnen de Vlaamse overheid en op de verdere bekendmaking van de activiteiten van MVO Vlaanderen bij andere overheidsdiensten. Ik zet verder in op het stimuleren van duurzaam ondernemerschap via de sectoren, onder meer door middel van de verdere uitrol van Traject MVO. Ik investeer in de verdere ontwikkeling en uitrol van een integrale duurzaamheidstool.

V. STRATEGISCHE EN OPERATIONELE DOELSTELLINGEN

1. Strategische doelstelling: Iedereen aan het werk/Iedereen participeert

1.1. OD Collectieve inschakeling in een reguliere context

Realisaties

Op 17 februari 2017 keurde de Vlaamse Regering het hernieuwde maatwerkbesluit ("Maatwerk BIS") goed. Het nieuwe maatwerkstelsel gaat in voege op 1 januari 2019. Tot 31 december 2018 blijven de huidige regelgevingen inzake beschutte en sociale werkplaatsen van kracht.

Een administratief-technisch comité, dat bestaat uit vertegenwoordigers van het Departement WSE, de VDAB, het kabinet en koepelorganisaties voor de sociale economie, volgt de voorbereidingen op. Dit comité komt regelmatig samen en is een belangrijke schakel in de uitrol van de maatwerkregelgeving en bij een succesvolle implementatie in 2019.

In de aanloop naar het in voege treden van de maatwerkregelgeving zet ik sterk in op het goed informeren en voorbereiden van de werkplaatsen:

- Sinds eind 2017 werden de werkplaatsen tijdens verschillende infosessies en aan de hand van een uitgebreide technische handleiding vertrouwd gemaakt met de nieuwe regelgeving, de subsidieberekening en de rapporten.
- Sinds begin 2018 ontvangen de werkplaatsen simulaties van de werkondersteuningspakketten. Daarmee krijgen ze zicht op de financiële impact van de nieuwe regelgeving. De berekening van de simulaties gebeurt op basis van het Ministerieel Besluit van 20 februari 2018 waarin de indicaties en attesten tot toekenning van de pakketten zijn vastgelegd en werd samen met de koepelorganisaties voorbereid in technische werkgroepen.

In 2018 werd er een bijkomend contingent van 500 VTE gecreëerd voor de sociale (149 VTE en 30 VTE begeleiders) en beschutte werkplaatsen (351 VTE en 35 VTE begeleiders). Voor de sociale en beschutte werkplaatsen samen gaat het om naar schatting 571 doelgroepwerknemers. Werkplaatsen met een invullingsgraad hoger dan 95% van het hen toegekend contingent konden hiervoor intekenen. De plaatsen werden toegekend met ingang van 1 april 2018. De gesco-regularisatiepremie (zie 1.4.3) heb ik integraal ingezet voor de tewerkstelling van doelgroepwerknemers. Hierdoor ontstond een bijkomend groeipad van ongeveer 190 VTE (naar schatting 217 doelgroepwerknemers) en ongeveer 23 VTE begeleiders in de beschutte en sociale werkplaatsen.

Dit brengt het totale aantal bijkomende VTE's binnen de beschutte en sociale werkplaatsen tijdens deze regeerperiode op ongeveer 690 VTE (of 789 doelgroepwerknemers) en 58 VTE begeleiders.

In juni 2018 sloot de Vlaamse Regering het vijfde Vlaams Intersectoraal Akkoord (VIA 5) af met de social profitsector. Voor de beschutte en sociale werkplaatsen werd volop ingezet op koopkrachtverhoging (eindejaarspremie, 2de pensioenpijler, ecocheques), de gelijkschakeling van een aantal belangrijke arbeidsrechtelijke kaders (mobiliteitsvergoeding, kader voor flexibele arbeidsorganisatie, VAP-dagen,...) en uitbreidingsbeleid voor beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen en lokale diensteneconomie.

Beleidsopties

Tegen 1 januari 2019 -wanneer het uitvoeringsbesluit collectief maatwerk in voege treedt- geven we nog uitvoering aan een aantal bepalingen uit dit besluit: de artikels rond ervaringsbewijzen en opleidingsbegeleiding, de evaluatie van 10% van de zittende doelgroepwerknemers, de berekening van de subsidievoorwaarden en het refertebedrag bij bijkomend contingent.

De bedrijven worden verder geïnformeerd op maat van hun noden: er wordt een overzicht met veelgestelde vragen uitgewerkt en er worden dit jaar nog infosessies gepland rond de toepassing van de inspectievoorwaarden en rond doorstroom.

Op 29 november 2018 organiseer ik een event voor de sociale economie. Dit event geldt als startschot voor de nieuwe maatwerkregelgeving, die op 1 januari 2019 in voege treedt, en wil de deelnemers zowel informeren als op een praktische en actieve manier laten werken rond toekomstgerichte thema's.

De afspraken die werden gemaakt in het kader van VIA 5 worden verder uitgewerkt.

De gelijkschakeling van de arbeidsrechtelijke kaders vormt een eerste stap in de gelijkschakelingsoefening tussen beschutte en sociale werkplaatsen. De gelijkschakeling op het niveau van de RSZ is een tweede belangrijke oefening. Ik bepleit bij de federale ministers bevoegd voor de sociale zekerheid en werk, de gelijkschakeling van de RSZ-bijdragen en -verminderingen, waarvoor de beschutte en sociale werkplaatsen tot een verschillende RSZ-categorie behoren. Ik heb ook gevraagd om dit mee op te nemen in de arbeidsdeal.

Tot slot zet ik opnieuw extra in op bijkomende tewerkstelling in de sociale economie met een groeipad van 10 miljoen euro en geef ik de bedrijven opnieuw ruimte om extra te investeren (6 miljoen euro).

1.2. OD Tijdelijke competentieversterkende trajecten met een lokale inslag

Realisaties

De tweede pijler in het beleid rond collectieve tewerkstelling binnen de sociale economie is de lokale diensteneconomie. De basisidee van de lokale diensteneconomie is de uitbouw van een lokaal dienstenaanbod vanuit de overheid dat nauw aansluit bij de maatschappelijke trends en noden en waarbij tegelijk kansen worden gecreëerd voor doelgroepwerknemers.

Het nieuwe regelgevende kader voor de lokale diensteneconomie is sinds 1 april 2015 in voege. De vernieuwde regelgeving focust op competentieversterkende inschakeling en begeleiding van kansengroepen richting een reguliere job. De lokale diensteneconomie richt zich tot werkzoekenden die het potentieel hebben om via een inschakelingstraject in de LDE terug aansluiting te vinden bij de reguliere economie. De competentieachterstand moet van die aard zijn dat competenties door middel van een begeleiding over een periode van maximum 5 jaar voldoende aangescherpt kunnen worden opdat een tewerkstelling in de reguliere economie (opnieuw) mogelijk is.

De uitvoering van de nieuwe regelgeving zit op schema. Er werd een inhoudelijke en financiële overgangperiode voorzien om de LDE-organisaties de kans te bieden zich in te schakelen in de nieuwe regelgeving. Sinds 1 januari 2018 is de inhoudelijke overgangperiode afgelopen, met uitzondering van het uitstel voor het 5 VTE-criterium (zie hierna, bij beleidsopties). De financiële overgangperiode

loopt nog tot eind 2018. Vanaf 1 januari 2019 ontvangen de LDE-initiatieven hun vergoeding volledig conform de nieuwe regelgeving. De stakeholders werden actief en op regelmatige basis betrokken bij de uitrol en opvolging van de regelgeving.

Net zoals in 2017 werd ook in 2018 een oproep voor bijkomende plaatsen gelanceerd: dit keer voor 155 VTE (of 184 bijkomende doelgroepwerknemers) en 15,5 VTE begeleiders binnen de bestaande LDE-ondernemingen. De bijkomende plaatsen werden toegekend met ingang van 1 juli 2018. Bij de beoordeling van de projecten ging specifieke aandacht naar doorstroompotentieel en de kansen op groei voor ondernemingen die nog geen 5 VTE doelgroepwerknemers tellen. Bijkomend leverde de gesco-regularisatiepremie (zie 1.4.3) voor de LDE een groeipad op van 47 VTE (of 56 doelgroepwerknemers) en 4,5 VTE begeleiders. Dit brengt het totale groeipad gedurende deze regereerperiode op 402 VTE (of 478 bijkomende plaatsen) en 40 VTE begeleiders voor de lokale diensteneconomie.

Beleidsopties

Er wordt volop verder ingezet op begeleiding en ondersteuning om fusies van organisaties die een schaalgrootte van 5 VTE doelgroepwerknemers niet halen te faciliteren.

Gelet op de verwevenheid SINE/LDE (veel doelgroepwerknemers LDE zijn ook SINEwerknemers) heeft deze hervorming ook een impact op de LDE-initiatieven. In het kader van goed bestuur, is het daarom beter om eerst de hervorming van SINE af te ronden. De Vlaamse Regering nam daarom al het engagement om de datum waarop aan het 5 VTE-criterium voldaan moet worden, te verschuiven naar 1/1/2021, in de nota van de Vlaamse Regering bij de principiële goedkeuring van het Wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de gemandateerde voorzieningen op 20 juli 2018.

1.3. OD Zoveel mogelijk kansen creëren door doorstroom

Het is mijn ambitie om zoveel mogelijk mensen de kans te geven om de stap naar werk te zetten. Om het aanbod aan plaatsen binnen de sociale economie optimaal in te vullen, wil ik verder inzetten op doorstroom. Wie voldoende competenties verworven heeft, wordt verder begeleid naar een job in het regulier circuit. Daardoor kunnen we startkansen blijven geven aan mensen die (nog) niet zonder ondersteuning aan de slag kunnen gaan.

1.3.1. Doorstroom naar de reguliere economie

Realisaties

In de zomer van 2015 publiceerde het ESF-Agentschap Vlaanderen een -intussen veel geraadpleegde- gids met betrekking tot doorstroom. Met medewerking van verschillende betrokken ESF-promotoren werden alle methodieken geïnventariseerd. Deze methodieken spelen onder meer in op wat men vanuit de sociale economie kan doen rond doorstroom, maar gaan ook in op hoe voor reguliere bedrijven drempels kunnen worden verlaagd.

Intussen heb ik samen met VDAB reeds 40 ondernemingen (of consortia) gemandateerd om doelgroepwerknemers te begeleiden die klaar zijn voor een job in een regulier bedrijf. De gemandateerde ondernemingen konden intekenen op ESF-oproepen rond doorstroombegeleiding en kunnen van daaruit concrete doorstroomtrajecten opstarten. Binnen een doorstroomtraject krijgt de doelgroepwerknemer sollicitatietraining en hulp bij het vervullen van de

randvoorwaarden (zoals op het vlak van kinderopvang of mobiliteit). De doorstroombegeleider zoekt samen met de doelgroepwerknemer naar een stage en begeleidt mee hoe de doelgroepwerknemer zo goed mogelijk onthaald en begeleid kan worden vanuit het reguliere bedrijf. Zowel de doelgroepwerknemer als het bedrijf worden gecoacht. Ook wanneer de persoon na afloop van de stage in dienst is genomen, blijft de doorstroombegeleider nog een periode mee opvolgen hoe de tewerkstelling verloopt.

Om de doorstroom van de sociale-economiebedrijven naar de reguliere economie te bevorderen, lanceerde ik in 2017 proeftuinen rond samenwerking tussen de sociale en de reguliere economie. De proeftuinen werden opgezet in verschillende sectoren: zorg, retail, maatschappelijke dienstverlening, industrie, onderwijs, groen, ICT, centrummanagement/detailhandel en logistiek & catering. De proeftuinen verkenden onder meer welke specifieke functies binnen deze sectoren tewerkstellingskansen bieden voor mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt. Daarnaast werden zowel de sociale-economiebedrijven als de reguliere ondernemingen ondersteund in hun doorstroomproces, onder meer bij de HR-, juridische en financiële kant ervan. Ook het 'matchen' van ondernemingen uit de sociale economie met ondernemingen uit de reguliere economie werd begeleid.

Beleidsopties

Ik blijf verder inzetten op doorstroom. Het aantal doorstroomtrajecten binnen de ESF-oproepen rond doorstroombegeleiding zal op kruissnelheid komen met de inwerkingtreding van het Maatwerkdecreet.

Eind 2018 zullen alle bovengenoemde proeftuinen afgerond zijn en kunnen we de resultaten inventariseren en bekijken hoe we daarop voortbouwen.

Vanaf het najaar zal een vervolgproject op de proeftuin zorg lopen. Dit wil de proeftuinen in de woon- en zorgcentra in Vlaanderen dupliceren, wil nieuwe experimenten opzetten in het geheel van de zorg- (minimaal in de ziekenhuissector) en welzijnssector en wil een sector-brede strategie voor tewerkstellingsmogelijkheden in deze sector ondersteunen. Het project loopt tot eind 2019.

1.3.2. Doorstroomgerichte arbeidszorg naar tewerkstelling binnen sociale economie

Realisaties

Ook in 2018 werden de bestaande arbeidszorgplaatsen binnen de Sociale Economie behouden. Ik ging in overleg met mijn collega's van Werk en Welzijn over de uitvoering van het werk-zorg decreet. In het uitvoeringsbesluit dat in februari 2018 werd goedgekeurd door de Vlaamse Regering wordt onder meer de link tussen arbeidszorg in de sociale economie en de activeringstrajecten gelegd. Concreet voorzien we vanuit sociale economie in het nieuwe kader in extra begeleiding van personen met een potentieel richting sociale economie in de activeringstrajecten.

Bijkomend werd het ook mogelijk voor de sociale en beschutte werkplaatsen om via het beleidsdomein Welzijn als begeleider op te treden binnen arbeidsmatige activiteiten, wat ook een onderdeel is in het Werk-zorg-decreet.

In 2018 werd gestart met de voorbereidingen van het nieuwe kader arbeidszorg voor de sociale economie. Op 25 mei 2018 werd een oproep 'activerende arbeidszorg' gelanceerd. Binnen deze oproep worden nieuwe plaatsen toegekend aan organisaties die in hun aanvraag een sterke activeringsvisie uitdragen.

Aanvragen konden worden ingediend tot 22 juni 2018. Er werden 24 projecten goedgekeurd waarvan 2 sociale werkplaatsen, 4 samenwerkingsverbanden tussen sociale en beschutte werkplaatsen en 18 beschutte werkplaatsen (ook samenwerkingsverbanden) voor 157,4 VTE arbeidszorgmedewerkers en 31,5 VTE begeleiders.

Beleidsopties

Ik zal het nieuwe kader arbeidszorg voor de sociale economie verder voorbereiden. Arbeidszorg in de sociale economie wordt op termijn meer gericht op doorstroom en activering binnen de sociale economie.

De hoger genoemde oproep 'activerende arbeidszorg' is een eerste stap richting die nieuwe, overkoepelende regelgeving voor arbeidszorg in de sociale economie. De oproep biedt ruimte om te experimenteren rond activering en doorstroom naar tewerkstelling in de sociale economie. Concreet zullen personen die een potentieel vertonen om tewerkgesteld te worden in de sociale economie toegeleid worden naar deze plaatsen. We vragen daarbij aan de bedrijven die indienden een actieplan voor doorstroom en aanwervingsengagementen. Met de resultaten van de experimenten (met bijzondere aandacht voor personen die niet doorstromen), die zullen blijken uit werkgroepen en evaluaties, zal de regelgeving verder vorm krijgen.

1.4. OD De bevoegdheden van de zesde staatshervorming inbedden in het Vlaams beleid

1.4.1. *De middelen van het Samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Federale Staat, het Vlaams, het Waals en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de Duitstalige gemeenschap betreffende de Meerwaardeneconomie*

Realisaties

In het kader van de zesde staatshervorming werden de middelen van het Samenwerkingsakkoord geregionaliseerd en structureel opgenomen in de begroting Sociale Economie.

1.4.2. *Sociale inschakelingseconomie (SINE)*

Realisaties

De zesde staatshervorming voorzag in de regionalisering van het doelgroepenbeleid, waaronder de SINE-maatregel.

Op 30 oktober 2015 besliste de Vlaamse Regering over de eerste contouren van een hervorming van de SINE-maatregel met de goedkeuring van de conceptnota 'naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie'. De door de Vlaamse Regering gevalideerde visie over een hervorming van de SINE richting een nieuwe maatregel 'Individueel Maatwerk' is gestoeld op dezelfde principes en uitgangspunten als Collectief Maatwerk: naar analogie met Maatwerk bij collectieve inschakeling, gebeurt de inschakeling van een doelgroepwerknemer bij Individueel Maatwerk op individuele basis. De onderneming schakelt doelgroepwerknemers in binnen haar reguliere werking, maar hoeft van de inschakeling niet de hoofdactiviteit van de onderneming te maken.

De SINE-maatregel is sterk verweven met andere tewerkstellingsmaatregelen. Bij de voorbereiding van de hervorming van de SINE-maatregel wordt door de administratie gescreend welke maatregelen een impact ondervinden bij een

hervorming, en worden de noodzakelijke aanpassingen en overgangsscenario's uitgewerkt in overleg met de betrokken actoren zoals de lokale besturen. Ook op de Kruispuntpank van de Sociale Zekerheid werd een beroep gedaan.

Beleidsopties

Er wordt verder overlegd met de stakeholders om te bepalen hoe de hervorming in regelgeving wordt omgezet en welke overgangsmaatregelen nodig zijn.

1.4.3. Inbedding gesco-middelen

Het Vlaams Regeerakkoord 2014-2019 voorziet een grondige hervorming voor de gesubsidieerde contractuelen (gesco's). De Vlaamse Regering besliste op 18 december 2015 om de gescoprojecten veralgemeend stelsel ofwel te regulariseren, ofwel te laten uitdoven, ofwel te beëindigen. De gescoprojecten werden toegewezen aan de bevoegde beleidsdomeinen en voor elk project werd gekozen voor een van de drie opties en werden afspraken gemaakt rond de verdere opvolging.

Op 24 maart 2017 werd de definitieve regeling voor de inkanteling van de middelen in het reguliere beleid sociale economie goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In een tijdspad van vier jaar worden ze ingekanteld doordat de gescoprojecten jaarlijks minstens 25% van hun regularisatiepremie omzetten naar arbeidsplaatsen voor de tewerkstelling van doelgroepwerknemers. Door de gesco-regularisatiepremie integraal in te zetten voor de tewerkstelling van doelgroepwerknemers, ontstaat een bijkomend groeipad van ongeveer 190 VTE doelgroepwerknemers in de sociale en beschutte werkplaatsen (zoals al gemeld onder 1.1). In de LDE levert de premie een groeipad van 47 VTE doelgroepwerknemers op (ook gemeld onder 1.2).

2. Strategische doelstelling: Lokaal maatschappelijk surplus realiseren

2.1. OD Klaverbladen lokale diensteneconomie

Realisaties

Ik volgde de klaverbladen en de evoluties in de andere beleidsdomeinen van de klaverbladen nauwgezet op. Als minister bevoegd voor de sociale economie garandeerde ik van mijn kant steeds de inzet van mijn middelen voor de inschakelingstrajecten van de LDE-doelgroepwerknemers. Dit deed ik ook binnen het klaverblad gemandateerde voorzieningen toen de daarvoor bevoegde minister in 2018 voorbereidingen trof om dit klaverblad te wijzigen: vanuit sociale economie verzekerde ik binnen dit klaverblad de continuïteit van de koppeling met de inschakelingstrajecten van de doelgroepwerknemers. Dit werd opgenomen in het wijzigingsbesluit van de Vlaamse Regering, principieel goedgekeurd op 20 juli 2018 en zal in de praktijk zichtbaar zijn vanaf 1 april 2019.

Beleidsopties

Ik blijf de klaverbladen opvolgen en de sociale-economiemiddelen voor de LDE - inschakelingstrajecten garanderen.

2.2. OD Ondersteuning van de lokale regierol

Artikel 15 van het decreet van 17 februari 2012 voorziet in de mogelijkheid tot steun voor die gemeenten die een regierol op het vlak van de lokale sociale

economie opnemen. De regierol bestaat uit de ontwikkeling van een beleidsvisie op sociale economie en het faciliteren van de samenwerking met en tussen de sociale economie.

Centrumsteden kunnen - al dan niet in een intergemeentelijk samenwerkingsverband - en andere steden en gemeenten in een intergemeentelijk samenwerkingsverband een financiële ondersteuning krijgen wanneer ze hun regierol inzake lokale sociale economie opnemen. De indiening en rapportering daarvan gebeuren via de reguliere meerjarenplanning en rapportering die de lokale besturen moeten maken in het kader van hun zesjaarlijkse (2014-2019) beleids- en beheerscyclus (BBC), conform het planlastendecreet.

Het nieuwe BVR is in werking getreden vanaf 1 januari 2017, bij aanvang van de tweede helft van de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen (2017-2019).

Op basis van de ingediende (aangepaste) meerjarenplannen voor die periode werden de subsidies voor die periode (2017-2019) toegekend. Door de gewijzigde verdelingscriteria konden alle 32 aanvragen gehonoreerd worden.

Beleidsopties

Met betrekking tot de lokale regierol op het vlak van sociale economie tref ik de nodige voorbereidingen om voor de komende beleids- en beheerscyclus de lokale besturen te informeren over de subsidies die ze kunnen verkrijgen ter ondersteuning van hun regierol.

Het Departement blijft deelnemen aan de bijeenkomsten van het leernetwerk regisseurs lokale sociale economie, georganiseerd door de VVSG. Binnen dit leernetwerk worden goede praktijken uitgewisseld en mogelijke beleidsopties tegen het licht gehouden.

3. Strategische doelstelling: Investeren in een duurzame toekomst voor Vlaanderen

3.1. OD Toegevoegde waarde creëren door duurzaam ondernemerschap

3.1.1. Sociaal ondernemerschap alle kansen geven

Realisaties

- *Collectieve ondersteuning voor de sociale economie*

Ik heb samen met mijn administratie een nieuw collectief ondersteuningsmodel uitgewerkt, waarbij we de verschillende deelopdrachten van het ondersteuningsaanbod telkens via een overheidsopdracht laten uitvoeren of via subsidieoproepen in het veld zetten. Hierbij wordt steeds een goed stakeholdermanagement beoogd. Zo krijgt de voorziene ondersteuning gericht en flexibel verder vorm.

Met het oog op de verdere invulling van het ondersteuningsaanbod werden in het najaar van 2017 twee initiatieven opgestart. Met een behoeftebevraging peilde ik naar de verwachtingen en de noden vanuit de sector sociale economie en reguliere bedrijven. Met een strategische toekomstverkenning wil ik de sector van de sociale economie ondersteunen in zijn strategische visie op de dienstverlening, de economische activiteiten en de competenties van doelgroepwerknemers in de toekomst. Ik liet de impact onderzoeken van strategische trends op de tewerkstellingskansen voor kansengroepen in vijf

sectoren (e-commerce, maatschappelijke noden, industriële noden, hernieuwbare energie en circulaire economie).

- *Vernieuwde website*

Met de sinds april 2018 vernieuwde website socialeconomie.be versterkte ik de dienstverlening door in te zetten op klantgerichtheid en een verbeterde gebruiksvriendelijkheid. De website werd onderbouwd met een doelgroepenanalyse en een communicatiestrategie. Zo wil ik niet enkel de bestaande sociale economiebedrijven blijvend bereiken, maar ook sterker inzetten om andere relevante belanghebbenden aan te trekken, zoals reguliere bedrijven, sociale ondernemers, en het bredere publiek. De website kan zo een extra bindmiddel zijn tussen de sociale economie en derden.

Ook de elektronische nieuwsbrief kreeg een nieuw jasje. We zetten sterker in op verhalen uit het werkveld en tonen goede praktijken met een grote beleidsrelevantie.

- *Subsidieoproepen ter ondersteuning van startende en innovatieve sociale ondernemingen*

In juli 2016 lanceerde ik twee projectoproepen om het sociaal ondernemerschap in Vlaanderen te ondersteunen. Beide oproepen werden in juli 2017 herhaald en liepen verder in 2018. In totaal gaat het over 16 projecten.

Met de oproep naar startende sociale ondernemers ondersteun ik startende sociale ondernemers die met een sterk verdienmodel inzetten op het inschakelen van werkzoekenden, kansengroepen en/of doelgroepwerknemers. Door hen op weg te helpen met extra middelen om op te starten, worden op termijn nieuwe, duurzame tewerkstellingskansen gecreëerd.

Met de oproep naar innovatieve sociale ondernemers ondersteun ik bestaande sociale economiebedrijven die willen innoveren door het ontwikkelen van een nieuwe dienstverlening of nieuwe producten. Daarmee wil ik hen de kans geven om in te spelen op economische uitdagingen door te diversifiëren in hun aanbod en nieuwe activiteiten te ontwikkelen.

- *Subsidieoproep voor duurzame investeringen in de sociale economie (kort: investeringsoproep)*

In 2017 lanceerde ik een oproep aan de sociale economiebedrijven om te investeren in een aangepaste werkomgeving, werkbaar werk en een duurzame werkcontext en mobiliteit. Personen met een afstand tot de arbeidsmarkt hebben door hun (arbeids)beperking nood aan een aangepaste werkprocedures, ondersteunende technologie, vervoersmiddelen op maat of gemoderniseerde productie-eenheden. Beschutte en sociale werkplaatsen konden bijvoorbeeld een subsidie aanvragen voor het aankopen van arbeidsondersteunend materieel (zoals co-bots), voor het vervangen van vervuilend transport door een fietsvloot, ...

Binnen de oproep van 2017 werden 99 projecten goedgekeurd. Na die succesvolle oproep herhaalde ik de oproep in 2018. In deze oproep werden 103 projecten goedgekeurd.

- *Begeleiding voor startende ondernemers*

Sinds juli 2018 kunnen startende ondernemers deelnemen aan een collectief begeleidingstraject. Starters die inzetten op sociaal ondernemerschap met sociale

tewerkstelling, of die coöperatieve of participatieve ondernemingsmodellen willen uitwerken, kunnen na selectie deelnemen en worden intensief begeleid bij het vormgeven van hun ondernemingsplan. Er zijn verschillende startmomenten voorzien: er zijn al sessies gestart in respectievelijk juli, september en oktober 2018.

- *Leningen voor hernieuwbare energie*

Er werd een budget van 5 miljoen euro voorzien voor leningen in functie van hernieuwbare energie. Hiermee wil de minister sociale-economieondernemingen stimuleren om te investeren in energiebesparende en groene installaties. Voor de uitvoering van de kredietaanvragen werd een overeenkomst gesloten met PMV.
Beleidsopties

De behoeftebevraging en de clusteronderzoeken geven richting aan de verdere uitbouw van het ondersteuningsaanbod. Op basis van de hoger genoemde strategische trendonderzoeken worden een aantal thema's weerhouden waarrond een clusterwerking wordt opgestart. In die clusterwerkingen wordt nagegaan hoe sociale economiebedrijven kunnen reageren op de onderzochte trends.

Eind 2018 plan ik een campagne waarmee ik de sociale economie bij het brede publiek in de kijker wil zetten. De campagne zal een gevarieerd beeld geven van de doelgroepwerknemers die binnen de sociale economie werken, hun diverse werkzaamheden en werkcontexten, met een focus op hun talenten.

In de loop van het najaar van 2018 wordt de databank met sociale-economieondernemingen op socialeconomie.be verfijnd met het aanbod aan diensten/producten van de ondernemingen.

Ik blijf verder inzetten op de ondersteuning van startende sociale ondernemers die inzetten op het inschakelen van werkzoekenden, kansengroepen en/of doelgroepwerknemers en van bestaande sociale economiebedrijven die willen innoveren door het ontwikkelen van een nieuwe dienstverlening of nieuwe producten door een nieuwe oproep te lanceren. Zo kunnen we ook de tewerkstellings- en werkgelegenheidskansen voor doelgroepwerknemers versterken.

Binnen de hoger genoemde investeringsoproep zullen 103 projecten lopen.

Ook de hoger genoemde begeleiding voor starters loopt verder. Ik voorzie nog 2 startmomenten (respectievelijk in november en december 2018) en verdere begeleiding in 2019.

In augustus 2018 lanceerde ik twee overheidsopdrachten: een studie naar de economische en maatschappelijke meerwaarde van de regelgeving maatwerk bij collectieve inschakeling, en een studie naar de economische verankering van maatwerkbedrijven in Vlaanderen. Inhoudelijke afstemming tussen beide studies is voorzien.

3.1.2. Maatschappelijke meerwaarde realiseren door coöperatief ondernemen

Realisaties

De websites www.socialeconomie.be en www.mvovlaanderen.be worden momenteel vernieuwd. Er zal daarop ook informatie aangeboden worden over de mogelijkheden van het coöperatieve model als ondernemingsvorm.

Naast het accent op informatieverstrekking, zet ik verder in op collectieve begeleiding en advies van nieuwe participatieve en coöperatieve ondernemingsideeën met een focus op tewerkstelling (zie 3.1.1.).

Beleidsopties

De begeleidingsopdracht voor startende ondernemers die coöperatief of participatief willen ondernemen loopt verder. Ik voorzie nog 2 startmomenten in 2018 en verdere begeleiding in 2019.

3.2. OD Duurzaam ondernemerschap bevorderen bij besturen

Realisaties

In het najaar van 2015 werd gestart met een project rond de controle op de naleving van de IAO-conventies. Binnen dat project worden intussen al 10 textieloverheidsopdrachten van gemeenten, intercommunales en Vlaamse overheidsdiensten gescreend. Het project piloteert met de mogelijkheid voor aankopers van de Vlaamse overheid en lokale besturen om hun textielleveranciers door te kunnen lichten, d.w.z. na te gaan of ze de fundamentele arbeidsrechten respecteren én ter plaatse in de confectieateliers controles uit te voeren.

De MVO-scan (zie ook bij 3.3.3.) is een laagdrempelige self-assessment die organisaties moet toelaten om hun duurzaamheidsbeleid en -praktijken in kaart te brengen. De MVO-scan, aanvankelijk ontworpen voor reguliere bedrijven, werd aangepast zodat hij ook bruikbaar is voor lokale besturen en overheidsdiensten, door rekening te houden met de overheidscontext (bestuurscyclus, beslissingsorganen, personeelsstatuut, ...)

Met de praktijkgids 'Aankopen met sociale impact' bieden we lokale besturen gerichte handvatten om aan de slag te gaan met sociaal aankopen. De gids toont lokale besturen de voordelen van sociaal aankopen, biedt een stapsgewijze aanpak, en inspireert met een aantal mooie voorbeelden. Een sociaal aankoopbeleid biedt ook kansen om een brug te slaan tussen de lokale sociale economie en de reguliere ondernemingen.

Beleidsopties

De verduurzaming van overheidsaankopen blijft onverminderd op de agenda staan. Het pilootproject rond de controle op de IAO-conventies bij textielaankopen loopt verder. Het doel is ervaring op te doen met gerichte audits op de arbeidsomstandigheden.

Ik laat de afgewerkte Sustatool-methode (zie 3.3.3) - die momenteel vooral voor KMO's geschikt is - verder ontwikkelen op maat van de lokale besturen. Zo krijgen lokale besturen praktische handvaten om duurzaamheid, vanuit de bedrijfsmatige insteek en via organisatiebeheersing, in hun nieuwe meerjarenplan te kunnen inbedden. Dit kan een oplossing bieden voor de complexiteit van hun structuur en de diversiteit van hun dienstverlening.

3.3. OD Ondernemers ondersteunen om het competitief voordeel van MVO te benutten

3.3.1. Ondernemers met één stem benaderen

Realisaties

Ik heb vanaf de aanvang van deze legislatuur ingezet op de mainstreaming van het duurzaamheidsconcept binnen de Vlaamse overheid.

Ik blijf de meerwaarde van de integrale benadering van duurzaamheid benadrukken. Er wordt gezocht naar synergiën met bestaande informatiekanalen van de Vlaamse overheid, de activiteiten van MVO Vlaanderen worden bekend gemaakt bij andere overheidsdiensten en de dialoog wordt blijvend gevoerd.

In de vormingsreeks 'Traject MVO' werden sinds eind 2016 al 157 deelnemers in drie workshops begeleid bij het bepalen van hun maatschappelijke impact, wordt een MVO-actieplan opgesteld en wordt bekeken hoe dit actieplan kan worden uitgedragen bij personeel en klanten. Hiervoor wordt samengewerkt met verschillende regionale samenwerkingsverbanden, lokale besturen en sectororganisaties.

3.3.2. Een sectorale benadering als katalysator voor duurzaam ondernemerschap

Realisaties

Uit de praktijk en uit onderzoek blijkt dat een sectorale benadering van MVO sterk drempelverlagend werkt. Bedrijven die in eenzelfde sector actief zijn, staan immers voor gelijkaardige uitdagingen. Daarom ondersteun ik intermediaire organisaties zoals sectororganisaties en beroepsfederaties om hun leden te stimuleren tot het verduurzamen van hun bedrijfsvoering en hen daarbij te ondersteunen.

Eenzijds deed ik dat via een oproep voor intermediaire organisaties om bedrijven te ondersteunen bij het bepalen en opnemen van hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Die oproep werd in 2016 gelanceerd en in 2017 herhaald en telde in totaal 21 goedgekeurde projecten. De projecten uit de tweede openstelling lopen nog tot eind februari 2019. In 2018 volgde een nieuwe MVO-oproep voor intermediairen, dit keer specifiek rond het gebruik van de Sustatool.

Anderzijds werd er een basisaanbod over MVO ontwikkeld voor intermediairen, op maat van hun behoeften. Dit aanbod is sinds september 2018 beschikbaar op mvovlaanderen.be.

Beleidsopties

De projecten binnen de MVO-oproep rond het gebruik van de Sustatool worden in het najaar beoordeeld. De goedgekeurde trajecten starten eind 2018 en lopen door in 2019.

3.3.3. MVO Vlaanderen blijft dé referentie op vlak van duurzaam ondernemerschap

Realisaties

De voorbije jaren steunde ik de ontwikkeling van de Sustatool (voluit: 'Integrale duurzaamheidstool'). Met de tool krijgen KMO's toegang tot een catalogus van mogelijke acties waarmee ze duurzamer kunnen ondernemen en waarover ze makkelijk kunnen rapporteren aan hun stakeholders. Deze tool refereert ook naar de Sustainable Development Goals en de belangrijkste duurzaamheidsrichtlijnen en ondersteunt zo ook de internationale dimensie en ambities van de Vlaamse ondernemers.

De MVO-scan (te vinden op mvoscan.be) is een laagdrempelige online toepassing waarmee ondernemers hun duurzaamheid in kaart kunnen brengen. Sinds zijn

lancering werd de tool de afgelopen jaren verder verfijnd. Sinds februari 2018 is er ook een versie voor overheidsdiensten, administraties en lokale besturen (zie 3.2.1. *MVO-scan voor lokale besturen en overheidsdiensten*) en er is een nieuwe versie voorzien, die wordt afgestemd op de Sustatool.

Ook de website kreeg de voorbije jaren verdere inhoudelijke invulling o.a. met de 'MVO-instrumentenwijzer'.

Beleidsopties

Begin 2019 wordt de online Sustatool naar het brede publiek gelanceerd met een publiekscampagne en een ondersteunend aanbod vanuit intermediairen. Hiertoe lanceerde ik in juli 2018 een subsidieoproep naar intermediairen (zie hierboven). De online tool krijgt een centrale plaats in de werking van MVO Vlaanderen en verschillende lopende projecten worden afgestemd op de Sustatool.

Bovenstaande initiatieven zullen uitgebreid belicht worden op www.mvovlaanderen.be en in 'Koploper' dat de inhoud van MVO Vlaanderen aanbiedt in klassieke tijdschriftvorm.

(1) BIJLAGEN**Bijlage 1: Begroting**

Het budget 2019 voor het beleidsveld sociale economie bedraagt 510,5 miljoen euro, ongeveer 1% van de totale Vlaamse begroting. Dit budget bevat 7 onderdelen, waarvan het voornaamste krediet, 393 miljoen euro, naar Maatwerk gaat en de financiering betreft van de beschutte en sociale werkplaatsen. Dit krediet is terug te vinden op het begrotingsartikel JB0-1JEC2CA-WT. Het tweede belangrijkste krediet betreft de via de 6de staatshervorming overgekomen kredieten voor de sociale inschakelingseconomie, een maatregel die via het actieve gebruik van de werkloosheidsuitkeringen en via RSZ-korting de herinschakeling van zeer moeilijk te plaatsen werklozen stimuleert. Het in de begroting ingeschreven krediet hiervoor bedraagt ongeveer 52 miljoen euro (begrotingsartikel JB0-1JEC2CD-WT). De maatregel lokale diensteneconomie wil maatschappelijke diensten combineren met de tewerkstelling van personen die een tijdlang niet actief waren op de arbeidsmarkt. Dit vormt met een kleine 29 miljoen euro het derde belangrijkste krediet binnen het beleidsveld sociale economie (JB0-1JEC2CB-WT). Daarnaast zijn er nog de doelgroepverminderingen voor de gesco's binnen de sociale en beschutte werkplaatsen (18,7 miljoen euro - JB0-1JEC2CE-WT), de ondersteunende maatregelen sociale economie (kleine 8 miljoen euro - JB0-1JEC2GA-WT) en Arbeidszorg (4,8 miljoen euro - JB0-1JEC2CC-WT). Er is ook een krediet beschikbaar voor het geven van leningen in het kader van de bevordering van rationeel energieverbruik (5 miljoen - JB0-1JEC2GB-PA).

Ten opzichte van 2018 zijn er 10 miljoen euro aan extra middelen ingeschreven voor een nieuw groeipad voor de maatwerkbedrijven. Daarnaast is er opnieuw extra budget voorzien voor een projectoproep van 6 miljoen euro.

Bijlage 2: Regelgevingsagenda

NR	Naam initiatief	Aard initiatief	Trekker initiatief	Inhoudelijke bepalingen	Voorziene planning VR / stand van zaken procedure	Voorziene inwerking-treding
1	Arbeidszorg - Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 106, tweede lid, 1 ^o , van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling	BVR	DEP WSE	Decretale rechtsgrondslag arbeidszorg handhaven	In voorbereiding	31/12/2018
2	Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van artikel 63, §2, 1 ^o , van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 december 2014 tot uitvoering van het decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteconomie	BVR	DEP WSE	Verplichting minimale schaalgrootte van 5 VTE voor LDE-initiatieven wordt met 2 jaar uitgesteld	In voorbereiding	31/12/2018
3	Maatwerk – wijzigingen Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2017 Decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling	BVR Decreet	DEP WSE	Wijzigingen in het kader van de Europese staatssteunregeling	In voorbereiding	31/12/2018

Bijlage 3: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaams Parlement tijdens de lopende legislatuur.

Niet van toepassing.

Bijlage 4: Inhoudelijke rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het Rekenhof.

Niet van toepassing.

Bijlage 5: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de arresten van het Grondwettelijk Hof en van het Hof van Justitie waarin Vlaamse decreten werden vernietigd of ongrondwettig of strijdig met het EU-recht werden bevonden.

Niet van toepassing.